

РЕШЕНИЕ

№ 1796

гр. Бургас, 10.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БУРГАС, IV СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и седми юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Елеонора С. Кралева

при участието на секретаря **ЖАСМИНА Н. СЛАВОВА**
като разгледа докладваното от Елеонора С. Кралева Гражданско дело № 20222120103324 по описа за 2022 година

Производството по делото е образувано по исковата молба на **ХР. Т. Р.** от гр.Бургас, със съдебен адрес гр.Бургас, ул.***** – чрез адв.Г.С., **против Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” към МВР гр.София**, с адрес гр.София, ул.****, за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от **700 лв.**, представляваща дължимото допълнително трудово възнаграждение за извънреден труд от 82 часа, получени след преизчисляване с коефициент 1.143 на положения от него нощен труд от 560 часа за периода от 01.07.2019 г. до 09.07.2020 г., и сумата от **130 лв.** – лихва за забава за периода от 01.10.2019 г. до 26.05.2022 г., ведно със законната лихва от подаване на исковата молба – 26.05.2022 г. до окончателното плащане.

В съдебно заседание, на основание чл.214 ГПК е прието от съда направеното от ищеца изменение на исковете чрез увеличение размера на исковите претенции, като същите се считат предявени, както следва: за заплащане на сумата от **712.01 лв.**, представляваща дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 84.66 часа за периода 01.07.2019 г. – 09.07.2020 г., получен в резултат на преизчисляване на положен нощен труд с коефициент 1.143, ведно със законната лихва върху главницата от подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата, както и за заплащане на сумата от **158.40 лв.**, представляваща законна лихва за забава върху дължимата от ответника главница за периода от 01.11.2019 г. до подаване на исковата молба – 26.05.2022 г.

В съдебно заседание, чрез процесуалния си представител в нарочна писмена молба, ищецът поддържа предявените искове и моли съда да уважи претенциите в пълен размер.

Ангажира писмени доказателства и експертиза. Претендират се направените по делото съдебни разноси.

В срока по чл.131 ГПК е постъпил писмен отговор от ответника ГД ПБЗН към МВР София, подаден чрез гл.юрк.Т.С. , с който искове се оспорват като неоснователни. Счита се, че липсват основания за преобразуване на положения нощен труд в дневен, за което ответникът е изложил подробни съображения, позовава се и на решението на СЕС от 24.02.2022 г. по дело С262/2020 г. Ангажира писмени доказателства. Претендират се направените по делото разноси. Направено е възражение за прекомерност на платеното от ищеца адвокатско възнаграждение.

Съдът, като взе предвид исканията и доводите на страните, събрания по делото доказателствен материал и съобрази разпоредбите на закона, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявените искове са с правно основание чл.178, ал.1, т.3, вр. чл.187, ал.5, т.2 ЗМВР (в приложимата редакция, действала до 10.07.2020 г.) и чл.86, ал.1 ЗЗД.

С определението по чл.312, ал.1 ГПК от 11.07.2022 г., с което е съобщен на страните доклада на делото, съдът е приел за безспорно и ненуждаещо се от доказване, че страните са били в служебно правоотношение за процесния период (01.07.2019 г. – 09.07.2020 г.) и ищецът е полагал труд на смени, в т.ч. и нощен труд.

Съгласно изготвената по делото съдебно-икономическа експертиза, за периода от 01.07.2019 г. до 09.07.2020 г. ищецът е положил 592 часа нощен труд на 24-часови смени. Преизчислен в дневен труд с коефициент 1.143, нощният труд от 592 часа става 676.66 часа, като разликата между преизчисления и отчетения по протоколи нощен труд възлиза на 84.66 часа. Експертизата е изчислила, че общият размер на трудовото възнаграждение за извънреден труд за 84.66 часа е възлиза на 712.01 лв., а лихвата за забава върху сумата от 712.01 лв., изчислена за периода 01.10.2019 г. до 26.05.2022 г. е в размер на 158.40 лв.

Съгласно разпоредбата на чл.178, ал.1, т.3 ЗМВР, към основното месечно възнаграждение на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за извънреден труд. Какво се разбира под извънреден труд се казва в нормата на чл.143, ал.1 КТ – „извънреден е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя извън установеното за него работно време. В случая, съгласно действащата към процесния период редакция чл.187, ал.1 и ал.3 ЗМВР (преди изменението с ДВ-бр.60/2020 г.) нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица, като работното време на държавните служители се изчислява в работни дни – подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени – сумарно на тримесечие, а при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22.00 и 6.00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. А разпоредбата на чл.187, ал.5, т.2 и ал.6 ЗМВР (понастоящем ал.7), в действащата редакция за процесния период, постановява, че работата извън редовното работно време от 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за

извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечие – за служителите, работещи на смени, чрез заплащане с 50% увеличение върху основното месечно възнаграждение. При преценката дали служителят/работникът е положил извънреден труд се изхожда от нормалната продължителност на работното време. Безспорно е, че ищецът има качеството на държавен служител – полицейски орган по смисъла на чл.142, ал.1, т.1 ЗМВР. Както бе посочено по-горе, в действащата за периода разпоредба на чл.187, ал.3 МВР е предвидено, че при работа на смени е възможно полагане на труд през нощта между 22 часа и 6 часа, като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Но от анализа на тази разпоредба става ясно, че посочените в нея 8 часа ношен труд са максимално допустимите за работа през нощта и същите не са определени като нормална продължителност на работното време през нощта, тъй като законодателят е използвал именно термина „средно 8 часа“ за всеки 24-часов период. Поради това, не могат да бъдат споделени доводите на въззивника, че нормалната продължителност на работното време през нощта за държавните служители по ЗМВР е била 8 часа и е равна на нормалната продължителност на дневното работно време, като съдът намира, че за процесния период в ЗМВР не е имало фиксирана такава нормална продължителност на работното време през нощта. Аргумент в подкрепа на това е, че едва след изменението на чл.187, ал.1 ЗМВР с ДВ бр.60/2020 г. вече нормативно е определена нормалната продължителност на работното време през нощта – на 8 часа.

Съгласно чл.187, ал.9 ЗМВР (в редакцията, действала до 10.07.2020 г.), редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи.

През процесния период 01.07.2019 г. – 09.07.2020 г. са действали Наредба № 81213-776 от 29.07.2016 г. и Наредба № 81213-31 от 07.01.2020 г. Преди това са действали Наредба № 81213-407 от 11.08.2014 г. и Наредба № 81213-592 от 25.05.2015 г. Текстовете на чл. 3 и в четирите наредби са идентични – при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22.00 и 06.00 часа, като работните часове не следва да надвишават средно 8 за всеки 24-часов период. В чл.31, ал.2 от Наредбата от 2014 г. изрично е предвидено, че при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22,00 ч. и 6,00 ч. за отчетния период се умножава по 0,143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период, т.е. часовете положен ношен труд се преизчисляват с коефициент 1,143. Но в действащите за процесния период наредби липсва възможност за такова преизчисляване на положения ношен труд.

Следва да се отбележи, че редът и начинът на отчитане на работното време, при сумирано такова, е предмет на подзаконова нормативна уредба. По отношение на работещите по трудови правоотношения уредбата е в Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (НСОРЗ) и Наредбата за работното време, почивките и отпуските (НРВПО). Съгласно чл.9, ал.2 НСОПЗ, при сумирано изчисляване на работното

време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място. Тъй като според КТ нормалната продължителност на дневното работно време е 8 часа, а на нощното – 7 часа, то отношението между двете величини формира коефициент 1.143. Съгласно чл.9а, ал.4 НРВПО предвижда, че когато се полага нощен труд, сборът от работните часове по графика на работника или служителя по ал.3 се изчислява след превръщане на нощните часове в дневни за смените с 4 и повече от 4 часа нощен труд, с коефициента по чл.9, ал.2 НСОПЗ. Съответно чл.9г НРВПО предвижда отработените часове от работника/служителя, които в края на периода, за който е установено сумирано изчисляване на работното време, са повече от часовете, определени съгласно чл.9б, да се отчитат за извънреден труд по реда на чл.149 КТ пред инспекцията по труда. Разпоредбата на чл.9г НРВПО е в сила от 01.01.2018 г., но разпоредбата на чл.9, ал.2 НСОПЗ е с това съдържание от 2007 г., когато е приета и не следва да се изключва от приложение за работещите до приемане на изменението на НРВПО. Подзаконовите нормативни актове, издадени на основание законовата делегация на чл.187, ал.9 ЗМВР, с изключение на наредбата от 2014 г., не съдържат регламентация, аналогична на тази в подзаконовите нормативни актове, издадени по КТ и по-конкретно НСОПЗ. Ето защо и поради липсата на законова норма, уреждаща нормалната продължителност на работното време през нощта за държавните служители (до изменението на закона през 2020 г.), вкл. и тези по чл.142, ал.1, т.1 ЗМВР, съдът намира, че за неуредените случаи следва да се приложат разпоредбите, които се отнасят до подобни хипотези, ако това отговаря на целта на акта (чл.46, ал.2 ЗНА). В случая става дума за непълнота, както изрично е посочено в цитираната разпоредба на ЗНА.

Предвид горното и с оглед безспорния факт, че служителите в МВР са държавни служители, то за неуредените в специалния закон отношения следва да се приложи общия закон, а именно Закона за държавния служител (ЗДСл), който с чл.50а, ал.2 препраща към КТ относно продължителността, отчитането и заплащането на извънредния труд. В този смисъл са и задължителните указания на ВКС, дадени в ТР № 6/06.11.2013 г. по тълк.д.№ 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС, съгласно които ЗДСл се прилага субсидиарно за правоотношенията на служителите на МВР и при липса на изрична разпоредба в ЗМВР, следва да се прилага разпореденото в него, тъй като обратното разбиране би поставило в неравностойно положение държавните служители в МВР спрямо другите държавни служители, както и спрямо работниците и служителите, работещи по трудови правоотношения. Ето защо, при безспорната липса на изрична уредба в специалните наредби, издадени от министъра на МВР, в случая за процесния период субсидиарно приложение намира чл.140, ал.1 КТ относно нормалната продължителност на работното време през нощта – 7 часа при 5-дневна работна седмица, както и правилата на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. Предвид това, съдът намира за неоснователни всички изложени от ответника възражения в писмения му отговор относно неприложимост към процесното служебно правоотношение на установения в нормата на чл.9, ал.2 НСОПЗ коефициент от 1.143 за преизчисление на нощния труд в дневен.

Горните изводи на съда не се променят и от постановеното Решение на СЕС от 24.02.2022г по дело C-262/20, образувано по преюдициалното запитване, отправено от РС-Луковит. В решението е прието, че чл.8 и чл.12, б.“а“ от Директива 2003/88ЕО не налагат да се приема национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работници в публичния сектор е по-кратка от нормалната продължителност на труда през деня. В тази връзка е прието от СЕС, че във всички случаи в полза на такива работници трябва да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволят да се компенсира особената тежест на нощния труд. В случая, в българското законодателство до 2020 г. не съществува норма, определяща нормалната продължителност на нощния труд на държавните служители в системата на МВР, поради което отговорът на въпроса по т.1 от решението на СЕС не променя становището на настоящия съд, което е изложено по-горе в мотивите. От друга страна, съдът намира, че предвиденото заплащане на нощния труд от 0.25 лв. за всеки отработен час и ободряващи напитки, на което се позовава въззивника, не може да компенсира особената тежест на нощния труд, по смисъла вложен в решението на СЕС. Следва да се има предвид, че посочената ставка от 0.25 лв. е определена и в чл.8 НСОПЗ, и работниците по трудово правоотношение също получават допълнително възнаграждение в този размер за всеки отработен час нощен труд, което води до извод, че в това отношение е налице равно третиране между държавните служители в МВР и работещите по трудово правоотношение. Остава обаче различното третиране на двете категории лица по отношение на преобразуването на нощните часове в дневни. А това означава, че посоченото допълнително заплащане от 0.25 лв. на час не съставлява компенсаторен механизъм за служителите в МВР по начин, различен от прилагания за работещите по трудово правоотношение. Ето защо, налага се извод за липсата на такъв механизъм за гарантиране защитата на здравето и безопасността на служителите в МВР с оглед по-голямата продължителност на нощния труд.

Изложените по-горе изводи на настоящия съд не се променят и от приетото по т.2 в решението на СЕС, че чл.20 и чл.31 ХОПЕС допускат определената в законодателството на държава-членка нормалната продължителност на нощния труд от седем часа за работниците от частния сектор да не се прилага за работниците от публичния сектор, вкл. полицаи и пожарникари, ако такава разлика в третирането се основава на обективен и разумен критерий, т.е. е свързана с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съразмерна с тази цел. Тук следва отново да се има предвид, че до 2020 г. няма определена нормална продължителност на нощния труд за полицаите, такава е определена по-късно. Липсва обективен и разумен критерий за различното третиране на работниците по КТ и на служителите по ЗМВР, свързан с допустима от закона цел за неприлагане преобразуването на часовете положен нощен труд в дневен. Това е така, защото всички придобивки, с които се ползват служителите по ЗМВР са свързани именно със специфичния характер на длъжността, а не конкретно с полагането на нощен труд. Показателно в тази връзка е, че до м.август 2016 г. наредбите на министъра на МВР са предвиждали преобразуване на нощните

часове в дневни, като отпадането му след този момент не е обосновано с никаква допустима от закона цел. Но дори и да се приеме, че подобна цел е налице, както бе посочено по-горе в полза на служителите в МВР не са предвидени мерки за защита и компенсиране на особената тежест на положения нощен труд.

В горния смисъл са и мотивите на Решението на СЕС (т.76 и т.77), съгласно което тезата, че след като нормалната продължителност на труда през деня и през нощта е еднаква, т.е. съотношението между дневен и нощен труд е 1, и не се налага преобразуване, сама по себе си не отразява допустима от закона цел, годна да обоснове разлика в третирането на полицейските служители спрямо тези, за които се прилага КТ. Аргументът, че запазването на подобен механизъм за преобразуване би изисквало значителни допълнителни финансови средства, също не може да се приеме. Липсва обосновка защо преизчисляването на часовете нощен труд с коефициент 1,143 отпада в последващите наредби на министъра на МВР, поради което следва да се приеме, че не съществува обективен и разумен критерий защо липсва механизъм за преобразуване на нощните часове труд в дневни по отношение на полицейските служители. Поради тази причина съдът има задължение да тълкува националното право във възможно най-голяма степен с оглед на текста и целта на съответната разпоредба на първичното право, като вземе предвид цялото вътрешно право, за да гарантира пълната ефективност на тази разпоредба и да достигне до разрешение, съответстващо на преследваната с нея цел – т.79 от Решението на СЕС.

С оглед изложените съображения и предвид събраните по делото доказателства, съд намира, че исковата претенция за заплащане на допълнително възнаграждение за положен от ищеца извънреден труд за процесния период, получен след преобразуване на положените часове нощен труд в дневен, се явява доказана по основание. По отношение размера на претенцията, съдът съобрази приетата и неоспорена от страните съдебно-икономическа експертиза, от която се установява, че за процесния период ищецът Х.Р. е положил нощен труд от 592 часа, които преизчислени с коефициент 1.143 и приравнени на дневно работно време възлизат на 676.66 часа, като разликата от 84.66 часа не е отчетена по протоколи за положен труд и стойността им в размер на 712.01 лв. не е начислена, съответно – не е изплатена на ищеца.

Ето защо, предявеният главен иск се явява основателен и доказан в претендирания размер от 712.01 лв. (съгласно изменението по чл.214 ГПК), поради което следва да бъде уважен изцяло, ведно със законната лихва върху сумата от подаване на исковата молба.

Съдът намира за основателен и акцесорния иск за лихва за забава, тъй като ответникът не е заплащал извънредния труд, поради което е изпаднал в забава в плащанията при изтичане на всеки тримесечен период на сумарното отчитане на работното време. Съгласно експертизата, лихва за забава за периода от 01.10.2019 г. до 26.05.2022 г. е в общ размер на 158.40 лв., в какъвто размер е заявен и акцесорния иск (съобразно изменението по чл.214 ГПК), поради което претенцията трябва да бъде уважена изцяло.

С оглед изхода на делото и на основание чл.78, ал.1 ГПК, ответникът следва да заплати на ищеца сумата 300 лв. за направените разноски за адвокатско възнаграждение. В

тази връзка, съдът намира за основателно възражението на въззивника по чл.78, ал.5 ГПК, тъй като заплатеното от ищеца адвокатско възнаграждение от 400 лв. се явява прекомерно, съобразно материалния интерес по делото и поради това същото следва да бъде редуцирано до минималния размер, определен по Наредба № 1/2004 г. за МРАВ.

На основание чл.78, ал.6 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати по сметка на съда сумата от 100 лв., представляваща държавна такса за уважените искове, както и сумата от 150 лв. за платено от бюджета на съда възнаграждение за вещото лице.

Съгласно нормата на чл.243, ал.2 ГПК не се допуска предварително изпълнение срещу държавните учреждения, каквото се явява ответната ГД ПБЗН, поради което това искане на ищеца не може да бъде уважено.

Мотивиран от гореизложеното, Бургаският районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” към МВР гр.София, с адрес гр.София, ул.****, **да заплати на ХР. Т. Р.** от гр.Бургас, ЕГН *****, сумата от **712.01 лв.** (седемстотин и дванадесет лева и една стотинка), представляваща дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд от 84.66 часа за периода 01.07.2019 г. – 09.07.2020 г., получен в резултат на преизчисляване на положения от него нощен труд с коефициент 1.143, **ведно със законната лихва** върху главницата от подаване на исковата молба – 26.05.2022 г. до окончателното плащане, както и сумата от **158.40 лв.** (сто петдесет и осем лева и четиридесет стотинки), представляваща законна лихва за забава върху дължимата от ответника главница за периода от 01. 11.2019 г. до подаване на исковата молба – 26.05.2022 г.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” към МВР гр.София, с адрес гр.София, ул.****, **да заплати на ХР. Т. Р.** от гр.Бургас, ЕГН *****, сумата от **300 лв.** (триста лева) за направените по делото разноси за платено адвокатско възнаграждение, определено на основание чл.78, ал.5 ГПК.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” към МВР гр.София, с адрес гр.София, ул.****, **да заплати в полза на бюджета на съдебната власт** по сметка на Бургаския районен съд сумата от **100 лв.** (сто лева) за държавна такса и сумата от **150 лв.** (сто и петдесет лева) за разноси за експертиза.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд – Бургас в двуседмичен срок от 10.08.2022 г., съгласно чл.315, ал.2 ГПК.

Съдия при Районен съд – Бургас: _____